

PHỤ LỤC 3

QUY TRÌNH XỬ LÝ THI HÀI NGƯỜI NHIỄM SARS-CoV-2

*(Ban hành kèm theo Quyết định số: /QĐ-UBND ngày /8/2021
của UBND tỉnh Vĩnh Phúc)*

1. Nguyên tắc chung

a) Áp dụng triệt để các biện pháp phòng ngừa chuẩn và phòng ngừa cách ly theo đường tiếp xúc và giọt bắn khi vận chuyển, xử lý thi hài.

b) Chỉ NVYT có nhiệm vụ, người nhà người cách ly đã được hướng dẫn quy trình phòng ngừa và được trang bị đầy đủ phương tiện phòng hộ cá nhân (gọi tắt là PHCN) phù hợp mới được tham gia xử lý thi hài người nhiễm SARS-CoV-2.

c) Đảm bảo không phát tán mầm bệnh trong quá trình xử lý, vận chuyển, hỏa táng và mai táng thi hài người nhiễm hoặc nghi ngờ nhiễm SARS-CoV-2.

d) Chuyển người cách ly khác trong phòng (nếu có) sang phòng cách ly khác trước khi thực hiện xử lý thi hài.

e) Thi hài người nhiễm SARS-CoV-2 phải được hỏa táng, chỉ mai táng trong trường hợp không thực hiện được việc hỏa táng.

f) Thi hài phải được khám liệm càng sớm càng tốt và hỏa táng hoặc mai táng trong vòng 24 giờ kể từ khi tử vong.

2. Phương tiện đảm bảo

a) Phương tiện vận chuyển, bảo quản và xử lý thi hài

- Xe, cồng vận chuyển thi hài phải được vệ sinh khử khuẩn ngay sau mỗi lần sử dụng.

- Túi chuyên dụng đựng thi hài, trường hợp không có thì phải có túi nilon không thấm nước có khóa kéo, bảo đảm độ bền cơ học, kích thước phù hợp và ga giường sử dụng một lần.

- Buồng lạnh bảo quản thi hài hoặc buồng giữ thi hài được trang bị phương tiện rửa tay, hóa chất khử khuẩn bề mặt, sàn nhà và các phương tiện vệ sinh khử khuẩn bề mặt.

b) Phương tiện phòng hộ cá nhân, vệ sinh tay và thu gom chất thải

- Tại phòng cách ly có người nhiễm SARS-CoV-2 và tại nhà đại thể lần luôn có sẵn các phương tiện cho phòng ngừa lây nhiễm, gồm:

- Phương tiện vệ sinh tay (gọi tắt là VST): Xà phòng rửa tay, dung dịch VST chứa cồn.

- Phương tiện PHCN: Là các phương tiện sử dụng một lần (găng tay, mũ giấy, khẩu trang y tế, áo choàng, kính bảo hộ, tạp dề). Các phương tiện này phải là loại không thấm nước.

- Phương tiện thu gom chất thải: Túi, thùng màu vàng có kích thước đủ lớn để thu gom các phương tiện PHCN sau sử dụng.

- Hóa chất khử khuẩn: dung dịch có Clo hoạt tính 0,1%.

- Phương tiện vệ sinh, khử khuẩn môi trường: Khăn lau, tải lau bề mặt, bình phun tay hoặc máy phun tay.

3. Kiểm tra giám sát và trách nhiệm thực hiện

a) Thủ trưởng các đơn vị y tế cử cán bộ tham gia thực hiện nhiệm vụ tại cơ sở cách ly tập trung có trách nhiệm kiểm tra, giám sát và đôn đốc việc thực hiện nghiêm ngặt quy trình, quy định xử lý thi hài nhiễm SARS-CoV-2.

b) Trưởng Ban điều hành Cơ sở cách ly y tế tập trung có người tử vong: Đảm bảo tuân thủ các quy định phòng chống lây nhiễm tại khu vực mình quản lý. Báo cáo cơ quan quản lý trực tiếp để xin ý kiến thực hiện việc mai táng, hỏa táng theo quy định.

c) Nhà đại thể (hoặc đơn vị khác khi được sự đồng ý của cơ quan chức năng có thẩm quyền): Thực hiện nhận thi hài, vận chuyển thi hài xuống nhà đại thể, khâm liệm thi hài và tổ chức thắm viếng, xử lý thi hài theo quy định.

d) Đơn vị vận chuyển: Bố trí xe vận chuyển thi hài và thực hiện các quy định trong quá trình vận chuyển thi hài tới nơi hỏa táng (hoặc nghĩa trang). Chuẩn bị sẵn một cơ sở phương tiện PHCN để nhượng lại cho người nhà người tử vong sử dụng khi cần.

e) Nhân viên y tế được giao phụ trách: Giám sát thực hiện, tiếp nhận và báo cáo xin ý kiến Ban điều hành cơ sở cách ly giải quyết các vướng mắc nảy sinh trong quá trình thực hiện quy định này.

f) Lập danh sách tất cả NVYT, người nhà... có tham gia xử lý và khâm liệm thi hài để báo cáo và theo dõi trong 14 ngày theo quy định đồng thời hướng dẫn họ các triệu chứng cần phát hiện, báo cáo và đi khám.

4. Trình tự các bước xử lý thi hài người nhiễm SARS-CoV-2

Bước 1: Tại cơ sở cách ly có người nhiễm SARS-CoV-2 tử vong

Ngay khi có người tử vong, nhân viên y tế trực tiếp theo dõi, chăm sóc cần thực hiện theo trình tự các nội dung sau:

(1) Không bố trí người khác trong phòng cách ly đang có thi hài người tử vong. Trường hợp trong phòng cách ly có người khác đang thực hiện cách ly thì phải chuyển ngay người đó sang phòng cách ly khác.

(2) Gọi điện thoại thông báo với Trưởng ban điều hành, lãnh đạo trực biết và yêu cầu cử nhân viên, cán bộ được phụ trách chuyển thi hài về nhà đại thể.

(3) Nghiêm cấm người không có nhiệm vụ và người nhà người tử vong vào buồng cách ly.

(4) Giải thích cho người nhà người tử vong về nguy cơ lây nhiễm và hướng dẫn họ các quy định và biện pháp phòng ngừa lây nhiễm cần áp dụng khi tiếp xúc với thi hài và trong quá trình khâm liệm, thăm viếng.

(5) Tuyệt đối không mang bất cứ vật dụng gì ra khỏi phòng cách ly khi phòng cách ly chưa được phun khử khuẩn lần cuối.

(6) Trong khi chờ nhân viên phụ trách nhà đại thể đến lấy xác, nhân viên y tế phụ trách phòng cách ly che phủ thi hài bằng ga trải giường, lau bề mặt toàn bộ khu vực nằm của người tử vong bằng dung dịch Clo hoạt tính 0,1%.

(7) Nhân viên nhà đại thể mặc đầy đủ phương tiện PHCN khi thực hiện xử lý thi hài theo quy định.

(8) Tiến hành cô lập thi hài theo các bước sau:

- Bọc kín thi hài bằng túi đựng thi hài, sử dụng vật liệu chống thấm lót bên trong nếu có nguy cơ thấm dịch tiết ra ngoài.

- Phun khử khuẩn bên ngoài lớp túi thứ nhất bằng dung dịch hóa chất khử trùng có clo hoạt tính 0,1%. Thực hiện tương tự với lớp túi đựng thi hài thứ hai. Túi đựng thi hài phải bằng vật liệu chống thấm, không trong suốt, chắc chắn, không dễ bị đục/thủng, thành túi có độ dày > 150 pm; Khóa kéo phải kín và chắc chắn.

- Trường hợp không có túi đựng thi hài, bọc kín thi hài bằng 02 lớp vải cotton dày, sau đó bọc kín thi hài bằng 02 lớp ni-lon. Phun khử khuẩn bên ngoài lớp ni-lon thứ nhất bằng dung dịch hóa chất khử trùng có clo hoạt tính 0,1%. Thực hiện tương tự với lớp ni-lon thứ hai.

- Sau khi đóng kín túi đựng thi hài, sử dụng thẻ hoặc miếng dán có biểu tượng nguy hại sinh học (theo quy định tại Thông tư 02/2009/TT- B YT ngày 26/5/2009 của Bộ Y tế hướng dẫn vệ sinh trong hoạt động mai táng và hỏa táng) ở bên ngoài túi.

- Trải một chiếc vải trải giường sạch lên xe chở thi hài, đặt thi hài lên trên tấm vải sạch, đi tới gần cửa phòng cách ly và tháo bỏ phương tiện PHCN (để đồ tháo bỏ ở phía trong phòng cách ly), khử khuẩn tay và ra ngoài phòng cách ly.

- Nhân viên nhà đại thể mang đủ phương tiện PHCN tiếp nhận thi hài bên ngoài phòng cách ly, vận chuyển thi hài về nhà đại thể.

- Khử khuẩn lại toàn bộ phòng cách ly, hành lang sau khi xử lý.

- Trong suốt thời gian kể từ khi người cách ly tử vong tới khi mang thi hài ra khỏi phòng cách ly, NVYT tại phòng cách ly có người tử vong cần giám sát nhắc nhở tất cả đối tượng vào phòng cách ly phải thực hiện đúng quy định về cách ly phòng ngừa lây nhiễm.

Bước 02: Vận chuyển thi hài từ phòng cách ly về nhà đại thể hoặc nơi đã được bố trí, hợp đồng từ trước theo quy định

Yêu cầu cần tuân thủ nghiêm ngặt quy trình thực hiện theo trình tự sau:

(1) NVYT trong suốt quá trình vận chuyển thi hài phải mang đầy đủ phương tiện PHCN theo quy định (khẩu trang ngoại khoa, găng tay, áo choàng giấy, mũ, ủng).

(2) Vận chuyển thi hài theo đường cách ly và phải phun khử khuẩn ngay sau đó; Nếu vận chuyển bằng thang máy thì không cho người khác đi cùng, trong trường hợp người nhà NB yêu cầu đi cùng thì phải mang đầy đủ phương tiện PHCN. Hạn chế vận chuyển thi hài qua nơi đông người.

(3) Ngay sau khi đưa thi hài vào phòng lưu giữ, nhân viên nhà đại thể vận chuyển thi hài phải tiến hành phun khử khuẩn xe vận chuyển thi hài bằng dung dịch khử khuẩn clo hoạt tính 0,1% để trong vòng 30 phút, sau đó tháo bỏ phương tiện PHCN theo đúng trình tự, thải bỏ các phương tiện này vào túi nilon màu vàng, rửa sạch tay và vệ sinh cá nhân trước khi thực hiện các nhiệm vụ khác.

Bước 3: Khâm liệm thi hài

Quá trình khâm liệm tuân theo quy trình đặc biệt đối với bệnh dịch nguy hiểm và yêu cầu thực hiện theo trình tự như sau:

(1) Thực hiện khâm liệm càng sớm càng tốt.

(2) Khâm liệm thi hài phải được thực hiện tại nhà đại thể hoặc địa điểm khác nhưng phải đảm bảo phòng, chống dịch theo quy định. Hạn chế tối đa số người tham gia khâm liệm.

(3) Người trực tiếp tham gia khâm liệm phải mang đầy đủ phương tiện PHCN (khẩu trang ngoại khoa, găng tay, áo choàng giấy, mũ, ủng). VST bằng dung dịch chứa cồn và rửa sạch tay bằng xà phòng.

(4) Tuyệt đối không để người nhà người tử vong thăm viếng thi hài trong suốt thời gian lưu giữ cho tới khi khâm liệm xong.

(5) Quy trình khâm liệm thi hài:

- Lót một tấm vải ni-lon lớn đủ để bao bọc thi hài dưới đáy quan tài.
- Gói kín thi hài bằng tấm vải ni-lon đã lót phía dưới.
- Đóng kín quan tài. Kiểm tra và dán kín các khe hở của quan tài (nếu có) bằng băng dính không thấm nước.

Nhân viên nhà tang lễ hoặc người được giao phụ trách thực hiện phun khử khuẩn toàn bộ bề mặt buồng khâm liệm và bề mặt quan tài bằng dung dịch khử khuẩn có Clo hoạt tính 0,1%.

- Tháo các phương tiện PHCN (khẩu trang ngoại khoa, găng tay, áo choàng giấy, mũ, ủng) và thải bỏ vào túi nilon màu vàng.
- VST bằng dung dịch chứa cồn và rửa sạch tay bằng xà phòng.
- Tắm vệ sinh thân thể trước khi thực hiện các nhiệm vụ khác.

Bước 4: Vận chuyển thi hài

- Thông báo cho Trung tâm kiểm soát bệnh tật của tỉnh, Trung tâm Y tế các huyện, thành phố nơi sẽ chuyển thi hài tới.

- Thông báo trước cho cơ sở hỏa táng, mai táng về thời gian, lịch trình chuyển thi hài tới.

- Hoàn tất hồ sơ chuyển thi hài theo yêu cầu của Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh và các cơ quan liên quan.

- Vận chuyển thi hài thẳng tới nơi hỏa táng hoặc nơi chôn. Người nhà người tử vong không được lên xe chuyển thi hài.

- Nhân viên lái xe chuyển thi hài phải mang đầy đủ phương tiện PHCN.

Bước 5: Thăm viếng, xử lý thi hài người nhiễm SARS- CoV-2

- Hạn chế người vào viếng. Người vào viếng phải mang khẩu trang, không đụng chạm vào quan tài và VST bằng dung dịch có chứa cồn sau khi viếng.

- Thi hài người nhiễm hoặc nghi ngờ nhiễm SARS-CoV-2 cần được hỏa táng hoặc chôn càng sớm càng tốt, không để quá 24 giờ kể từ khi tử vong.

- Ngay sau khi vận chuyển quan tài tới nơi hỏa táng, mai táng phải khử khuẩn toàn bộ bề mặt phương tiện chở quan tài bằng dung dịch khử khuẩn đã được Bộ Y tế cấp chứng nhận đăng ký lưu hành.

- Trường hợp có nhu cầu vận chuyển thi hài, hài cốt qua biên giới thực hiện theo quy định tại Nghị định số 89/2018/NĐ- CP ngày 25/6/2018 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Phòng, chống bệnh truyền nhiễm về kiểm dịch y tế biên giới.